COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.5.2013
SWD(2013) 188 final

**DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI**

# REZUMAT AL EVALUĂRII IMPACTULUI

*care însoțește documentul*

**Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru (reformare)**

{COM(2013) 311 final}
{SWD(2013) 189 final}

**DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI**

**REZUMAT AL EVALUĂRII IMPACTULUI**

***care însoțește documentul***

**Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru (reformare)**

## 1. DEFINIREA PROBLEMEI

Directiva 93/7/CEE din 15 martie 1993 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru[1] își propune să garanteze restituirea anumitor bunuri aparținând patrimoniului național care au ieșit ilegal de pe teritoriul unui stat membru după data de 1 ianuarie 1993.

Această directivă este percepută de către autoritățile naționale responsabile de aplicarea sa (denumite în continuare „autoritățile centrale") ca fiind un instrument necesar pentru salvgardarea bunurilor aparținând patrimoniului național. Totuși, aceste autorități critică eficacitatea limitată a directivei în ceea ce privește obținerea restituirii anumitor bunuri culturale clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național cu valoare artistică, istorică sau arheologică" în conformitate cu legislația sau cu procedurile administrative naționale, în sensul articolului 36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumite în continuare „bunuri aparținând patrimoniului național").

Evaluarea impactului identifică trei cauze principale:

1. condițiile impuse bunurilor clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național" pentru a putea face obiectul unei restituiri, și anume apartenența la una dintre cele 15 categorii menționate în anexă (printre care obiecte arheologice, tablouri, picturi, gravuri sau arhive) și satisfacerea unui prag de vechime minim (de 50, 75 sau 100 de ani) și/sau a unui prag financiar minim (de o valoare de 15 000, 30 000, 50 000 sau 150 000 EUR);

2. termenul scurt (de un an) pentru acțiunea în restituire;

3. costul despăgubirii posesorului. Directiva prevede că tribunalul acordă posesorului o despăgubire dacă acesta din urmă a depus diligențele necesare la momentul achiziționării. În momentul aplicării în statele membre, acordarea unei despăgubiri (și/sau valoarea sa) ar putea face obiectul unor decizii diferite în circumstanțe similare. Această dispoziție ar constitui o sursă de ambiguitate și ar putea face restituirea mai oneroasă sau chiar imposibilă pentru anumite state membre.

[1] Directiva 93/7/CEE a Consiliului din 15 martie 1993 privind restituirea bunurilor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru (JO L 74, 27.3.1993, p. 74), modificată prin Directiva 96/100/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 februarie 1997 (JO L 60, 1.3.1997, p. 59) și prin Directiva 2001/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2001 (JO L 187, 10.7.2001, p.43).

Ținând cont de dificultățile întâmpinate în ceea ce privește restituirea, autoritățile naționale trebuie să recurgă adesea la mecanismele prevăzute în convenția internațională a UNESCO din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate a bunurilor culturale și/sau la cele ale convenției UNIDROIT din 1995 privind bunurile culturale furate sau exportate ilegal[2].

## 2. ANALIZA SUBSIDIARITĂțII

Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) permite Uniunii să adopte măsuri pentru a facilita funcționarea pieței interne a bunurilor, inclusiv a bunurilor culturale.

Stabilirea normelor în materie de restituire este o modalitate de a facilita funcționarea acestei piețe. Totuși, Uniunea nu este competentă pentru a defini bunurile aparținând patrimoniului național sau pentru a determina tipurile de instanțe naționale competente în domeniul acțiunii în restituire.

Având în vedere că acțiunea izolată a statelor membre în materie de restituire ar putea să se lovească de diferențe existente între normele naționale, crearea pieței interne a fost însoțită de adoptarea Directivei 93/7/CEE.

Dimensiunea transfrontalieră a scoaterii ilicite a bunurilor culturale face ca Uniunea să fie mai bine plasată pentru a acționa cu privire la aceste aspecte și permite restituirea bunurilor ieșite ilegal și care se găsesc pe teritoriul unui stat membru. În cadrul consultării publice, marea majoritate a autorităților centrale și a reprezentanților sectorului public s-au exprimat în favoarea unei acțiuni a Uniunii pentru îmbunătățirea sistemului de restituire a bunurilor clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”. În schimb, majoritatea cetățenilor și a operatorilor privați nu au considerat necesară recurgerea la o acțiune a Uniunii pentru a garanta restituirea bunurilor clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”.

## 3. OBIECTIVE

Obiectivul general al acestei inițiative este de a contribui la protejarea bunurilor culturale în cadrul pieței interne. Obiectivul specific este de a permite statelor membre să obțină restituirea bunurilor culturale clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național” care au părăsit ilegal teritoriul lor după 1993.

Obiectivele operaționale ale acestei inițiative sunt sporirea numărului de restituiri de bunuri clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național” și reducerea costurilor acestor restituiri.

Aceste obiective sunt în conformitate cu concluziile Consiliului Uniunii din 13 și 14 decembrie 2011, care recomandă Comisiei să sprijine statele membre pentru a proteja în mod eficace bunurile culturale, în vederea prevenirii și a combaterii traficului ilegal și, după caz, în vederea promovării unor măsuri complementare.

[2] Aceste convenții nu au fost ratificate de toate statele membre ale Uniunii: convenția UNESCO din 1970 a fost ratificată de 22 de state membre, iar convenția UNIDROIT din 1995 de 13 state membre.

## 4. OPȚIUNI POSIBILE

Opțiunile strategice au fost dezvoltate pe baza ipotezelor expuse în continuare:

- libera circulație a bunurilor culturale este un principiu fundamental recunoscut de tratat (TFUE). Tratatul recunoaște, de asemenea, dreptul statelor membre de a limita această libertate pentru a proteja bunurile culturale clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”;

- definirea a ceea ce este inclus în conceptul de „bun aparținând patrimoniului național”, precum și măsurile de protecție aferente, rămân o prerogativă a fiecărui stat membru;

- doar statul membru are dreptul de a intenta o acțiune în restituire, indiferent de forma de proprietate a bunului (publică sau privată);

- directiva nu se referă la aspectele referitoare la proprietatea bunului a cărui restituire este solicitată, respectând astfel articolul 345 din TFUE.

Raportul nu a analizat opțiunile care nu intră în competențele Uniunii sau care nu sunt conforme cu normele tratatului (TFUE).

În afară de **scenariul de referință – „statu-quo” (opțiunea 1)**, au fost examinate următoarele opțiuni[3]:

**Opțiunea 2: promovarea utilizării unor instrumente comune de către autoritățile centrale**

Comisia ar propune utilizarea unui instrument informatic pentru a îmbunătăți cooperarea administrativă și dialogul între autoritățile centrale.

**Opțiunea 3: revizuirea Directivei 93/7/CEE**

Directiva 93/7/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 96/100/CE și 2001/38/CE, ar fi revizuită i) pentru a extinde domeniul său de aplicare la toate bunurile clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național” de către statele membre, ii) pentru a prelungi termenele acordate pentru exercitarea acțiunii în restituire și pentru a verifica dacă bunul găsit constituie un bun cultural și iii) pentru a armoniza condițiile referitoare la despăgubirea posesorului.

**Opțiunea 4: încurajarea ratificării și a punerii în aplicare de către statele membre a convenției UNESCO din 1970 privind bunurile culturale**

Comisia ar lansa o campanie de informare cu scopul de a sensibiliza statele membre în favoarea ratificării și a punerii în aplicare a convenției UNESCO din 1970[4].

---

[3] Alte opțiuni, cum ar fi: i) ratificarea de către Uniune a convenției UNESCO din 1970 și a convenției UNIDROIT din 1995, ii) definirea unei strategii a Uniunii care vizează ratificarea de către toate statele membre a convenției UNIDROIT, iii) înlocuirea Directivei 93/7/CEE cu un regulament și iv) abrogarea Directivei 93/7/CEE, au fost abandonate din primele etape ale examinării diferitelor soluții din motive de fezabilitate.

[4] Site-ul UNESCO conține informații detaliate referitoare la punerea în aplicare a convenției UNESCO din 1970 de către cele 22 de state membre și la măsurile adoptate pentru combaterea acestui trafic ilicit.

## 5. EVALUAREA IMPACTULUI

În principiu, niciuna dintre opțiunile descrise anterior nu are repercusiuni asupra creării de locuri de muncă, a mediului, a competitivității sau asupra Cartei drepturilor fundamentale.

Aceste opțiuni au un impact asupra salvgardării bunurilor culturale aparținând patrimoniului național, deoarece existența unor mecanisme de restituire eficace este o condiție importantă pentru o astfel de salvgardare.

Opțiunile 1, 2 și 3 au, de asemenea, un impact asupra bunei funcționări a pieței interne, deoarece contribuie la concilierea liberei circulații a bunurilor culturale cu protecția bunurilor aparținând patrimoniului național. Opțiunea 3 este susceptibilă de a avea un impact asupra anumitor actori de pe piața artei, precum anticarii sau casele de licitații, care sunt în mare majoritate întreprinderi mici și mijlocii.

Analiza opțiunilor are în special un caracter calitativ.

### 5.1. Opțiunea 1: scenariul de referință („statu-quo”)

Această opțiune ar lăsa fără răspuns cererile autorităților centrale de a transforma directiva într-un instrument mai eficace pentru restituirea oricărui bun clasificat drept „bun aparținând patrimoniului național”.

Răspunsurile la consultarea publică arată că 61,02 % dintre respondenții din sectorul privat sunt de părere că directiva răspunde în mod adecvat necesităților statelor membre în ceea ce privește restituirea bunurilor aparținând patrimoniului național. În schimb, doar 20,83 % dintre reprezentanții sectorului public sunt de această părere.

Comisia nu dispune de informații generale referitoare la costurile operaționale asociate aplicării directivei. Sarcina administrativă legată de elaborarea unui raport privind aplicarea directivei din trei în trei ani este estimată la 55 000 EUR, ceea ce reprezintă o sarcină anuală de aproximativ 18 000 EUR[5].

### 5.2. Opțiunea 2: promovarea utilizării unor instrumente comune de către autoritățile centrale

În cadrul exercițiilor de evaluare a directivei, autoritățile centrale au constatat o îmbunătățire progresivă, dar aceste autorități semnalează că au contacte puțin structurate, în special din cauza lipsei unui sistem comun de consultare și din cauza barierelor lingvistice.

Această opțiune ar implica utilizarea sistemului de informare al pieței interne (denumit în continuare „IMI”) pentru a facilita cooperarea administrativă și schimbul de informații între autoritățile centrale. Acest instrument, dezvoltat de Comisie, este accesibil pe internet și nu necesită instalarea niciunui software. Este vorba despre o aplicație securizată și multilingvă, care permite schimbul rapid de informații între autoritățile competente. El conține un sistem de notificări electronice, formulare standardizate în toate limbile, liste de întrebări și răspunsuri deja traduse, un instrument de traducere automată inclus în sistem, precum și un mecanism de monitorizare a cererilor prezentate.

---

[5] http://www.unesco.org/new/fr/culture/themes/movable-heritage-and-museums/illicit-traffic-of-cultural-property/1970-convention/examination-of-national-reports/#c280797
http://adminburden.sg.cec.eu.int/calculator.aspx

Utilizarea IMI ar necesita dezvoltarea unui modul ad hoc, adaptat necesităților directivei.

Un astfel de instrument ar facilita aplicarea directivei și ar avea un impact pozitiv asupra numărului de restituiri, în special al celor pe cale amiabilă.

În cadrul consultării publice, o treime dintre reprezentanții sectorului public au considerat că întărirea cooperării administrative și a consultării reprezintă cea mai bună soluție pentru facilitarea restituirii bunurilor aparținând patrimoniului național. În schimb, 61,02 % dintre reprezentanții sectorului privat erau de părere că nu trebuie schimbată situația existentă și că nu este necesară o cooperare sporită pentru restituirea bunurilor aparținând patrimoniului național.

Costurile dezvoltării unui modul ad hoc, precum și ale exploatării și întreținerii sistemului IMI ar fi suportate din bugetul Uniunii. Comisia își va asuma, de asemenea, responsabilitatea organizării sesiunilor de formare necesare pentru lansarea modulului și pentru buna sa funcționare pe termen lung.

Costurile aferente operațiunilor IMI, inclusiv resursele umane (utilizatorii IMI la nivel național ar trebui să fie, în principiu, aceleași persoane care se ocupă deja de acest dosar), activitățile de formare a diferiților utilizatori, de promovare și de asistență tehnică, precum și administrarea sistemului la nivel național ar constitui responsabilitatea statului membru. Datorită sistemului IMI, sarcina administrativă derivată din obligația elaborării, din trei în trei ani, a unui raport național privind aplicarea directivei ar putea fi redusă la valoarea de 27 500 EUR o dată la trei ani; sarcina administrativă anuală ar fi de aproximativ 9 000 EUR.

### 5.3. Opțiunea 3: revizuirea Directivei 93/7/CEE

Această opțiune ar avea drept obiectiv revizuirea dispozițiilor actuale, consolidând în același timp Directiva 93/7/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 96/100/CE și 2001/38/CE.

În principiu, această opțiune ar putea să soluționeze principalele cauze ale eficacității limitate a directivei în ceea ce privește obținerea restituirii bunurilor aparținând patrimoniului național. Ea ar oferi un cadru pentru cererile repetate ale autorităților centrale și ar fi în conformitate cu recomandarea Consiliului Uniunii către Comisie, din decembrie 2011, de a promova măsuri complementare pentru protejarea eficace a bunurilor culturale.

În urma consultării publice, rezultă că majoritatea respondenților din sectorul public consideră că ar trebui să se acționeze pentru atingerea obiectivului unei restituiri efective a bunurilor aparținând patrimoniului național prin intermediul unei revizuiri a directivei, fie în calitate de inițiativă izolată, fie combinând revizuirea cu alte soluții, precum o îmbunătățire a cooperării administrative. În schimb, doar 22,03 % dintre răspunsurile sectorului privat sunt în favoarea unei revizuiri a directivei.

#### *5.3.1. Extinderea domeniului de aplicare al directivei*

Extinderea domeniului de aplicare al directivei la toate bunurile culturale clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”, fără a recurge la categorii comune, la praguri financiare și/sau de vechime, ar trebui să aibă un impact foarte pozitiv asupra protecției patrimoniului statelor membre. O astfel de modificare ar permite statelor membre să solicite restituirea oricărui bun cultural clasificat drept „bun aparținând patrimoniului național” care a părăsit ilegal teritoriul lor după 1993.

Teama că eliminarea pragurilor și/sau a categoriilor de bunuri ar putea avea un impact asupra numărului de cereri de restituire nu ar trebui în niciun caz să constituie un motiv care să justifice opunerea la această modificare, deoarece creșterea numărului de restituiri este un obiectiv urmărit de această inițiativă.

Majoritatea autorităților centrale sunt de acord cu privire la necesitatea extinderii domeniului de aplicare al directivei. Dacă ideea reducerii pragurilor financiare beneficiază de un sprijin larg, ideea de a revizui pragul de vechime, de a adăuga categorii sau de a elimina anexa este mai puțin sprijinită. În cadrul consultării publice[6], reprezentanții sectorului public s-au exprimat după cum urmează: i) 25 % sunt în favoarea unei reduceri a pragurilor financiare, ii) 50 % în favoarea unei eliminări a pragurilor de vechime și iii) 25 % în favoarea unei eliminări a anexei.

*5.3.2. Prelungirea termenelor acordate pentru exercitarea acțiunii în restituire și pentru verificarea bunului*

Prelungirea acestor termene ar ține seama de complexitatea relațiilor transfrontaliere, fără a neglija obligația privind diligențele care îi revine statului solicitant. Aceste modificări ar permite statului solicitant să acționeze în cele mai bune condiții și, astfel, să aibă mai multe oportunități pentru a obține restituirea bunului în cauză.

În consecință, aceste modificări ar avea un impact pozitiv asupra numărului de acțiuni în restituire care ar putea fi intentate cu succes. În plus, existența unor condiții mai favorabile pentru acțiunile în restituire ar avea un efect disuasiv pentru posesorul bunului, ceea ce s-ar putea traduce printr-o creștere a numărului de restituiri pe cale amiabilă.

Marea majoritate a autorităților centrale, precum și 80 % dintre reprezentanții sectorului public cărora le-a fost adresată această întrebare în cadrul consultării publice erau în favoarea prelungirii acestor termene.

*5.3.3. Armonizarea condițiilor pentru despăgubire*

Pentru a se evita acordarea de despăgubiri unor posesori de rea credință sau care nu au depus diligențele necesare, ar fi necesară modificarea directivei pentru i) a se indica criterii comune de interpretare a ceea ce se înțelege prin „diligențe necesare” ale posesorului și ii) pentru a se preciza că posesorul trebuie să dovedească faptul că a depus diligențele respective în momentul achiziționării bunului.

Existența unor criterii comune ar facilita evaluarea circumstanțelor de către instanțele naționale. În plus, sarcina probei i-ar încuraja pe actorii de pe piață să efectueze întotdeauna verificările utile referitoare la proveniența bunului în momentul achiziționării, ceea ce ar constitui un factor disuasiv pentru comercializarea obiectelor de proveniență îndoielnică.

Aceste modificări ar avea un efect pozitiv important asupra numărului de restituiri și asupra prevenirii și combaterii traficului ilicit de bunuri culturale, în special în statele care suferă cel mai mult de pe urma efectelor acestui trafic ilicit.

Majoritatea autorităților centrale consideră că este necesar să se armonizeze criteriile pentru definirea conceptului de „diligențe necesare” ale posesorului; în schimb, doar o minoritate ar

[6] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internal-market-for-products/cultural-goods/results_public_consultation_cultural_goods_en.htm

dori ca directiva să precizeze faptul că posesorului îi revine sarcina de a dovedi diligențele respective. În cadrul consultării publice, 40 % dintre reprezentanții sectorului public favorabili unei revizuiri a directivei doreau, de asemenea, stabilirea unor criterii comune referitoare la ceea ce se înțelege prin „diligențe necesare”. În schimb, nu s-a considerat necesar să se precizeze, în directivă, cui îi revine sarcina de a dovedi diligențele necesare.

Costurile de punere în aplicare a acestei opțiuni ar fi, în principal, cele legate de transpunerea noii directive în dreptul intern al statelor membre.

Sarcina administrativă legată de elaborarea unui raport privind aplicarea directivei ar fi redusă la 11 000 EUR pe an, prin prelungirea la cinci ani a periodicității raportului.

### 5.4. Opțiunea 4: încurajarea ratificării și a punerii în aplicare de către statele membre a convenției UNESCO din 1970

Comisia ar lansa o campanie de sensibilizare și de informare adresată statelor membre care încă nu au semnat și/sau inclus convenția în dreptul lor intern.

Punerea în aplicare a convenției de către toate statele membre ar adăuga un mecanism complementar de recurs la sistemul instituit de directivă, care ar garanta: i) o definire mai amplă a bunurilor culturale care merită să fie restituite, ii) mai mult timp pentru a solicita restituirile și iii) o cooperare sporită între autoritățile naționale.

Această opțiune ar avea un impact pozitiv asupra prevenirii și a combaterii traficului ilicit, deoarece convenția prevede mecanisme pentru a face față acestui trafic, în special crearea unor servicii naționale specifice sau obligația comercianților de opere de artă de a păstra un registru referitor la originea obiectelor. Totuși, este dificil de prevăzut când vor avea loc aceste ratificări și/sau adoptarea legilor naționale de punere în aplicare a convenției.

Această opțiune nu ar soluționa toate problemele referitoare la restituirea bunurilor clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”, deoarece convenția permite statelor părți să recupereze bunurile culturale care au fost exportate ilegal doar dacă o astfel de acțiune este compatibilă cu dreptul intern al statului pe teritoriul căruia se găsește bunul. În ceea ce privește despăgubirea posesorului, convenția prevede că statul solicitant plătește o despăgubire persoanei care a achiziționat bunul cu bună credință sau care este proprietara legală a bunului respectiv. În cadrul consultării publice, 16 % dintre participanții din sectorul public și 27 % dintre participanții din sectorul privat s-au declarat în favoarea acestei opțiuni pentru a crește numărul de restituiri de bunuri aparținând patrimoniului național.

Conform informațiilor disponibile, costul minim al unei campanii de sensibilizare și de informare în toate statele membre ar fi cuprins între 500 000 și 1 000 000 EUR.

Obligația de a elabora un raport privind aplicarea directivei ar face ca sarcina administrativă a acestei opțiuni să fie cea a scenariului de referință.

## 6. COMPARAREA OPțIUNILOR

Următorul tabel comparativ sintetizează impactul calitativ al diferitelor opțiuni:

*Tabel comparativ al opțiunilor*

| | **Opțiunea 1**<br><br>Statu-quo | **Opțiunea 2**<br><br>Promovarea unui instrument comun pentru autoritățile centrale | **Opțiunea 3**<br><br>Revizuirea Directivei 93/7/CEE | **Opțiunea 4**<br><br>Încurajarea statelor membre să ratifice și să pună în aplicare convenția UNESCO |
|---|---|---|---|---|
| Creșterea numărului de restituiri | 0 | + | ++ | + |
| Reducerea costurilor de restituire | 0 | + | ++ | 0 |
| Eficacitatea | 0 | + | ++ | + |
| Eficiența | 0 | + | ++ | - |
| Coerența cu celelalte politici ale Uniunii | 0 | + | ++ | + |

NB: Notă: foarte pozitivă (++) ; pozitivă (+) ; neutră (0); negativă (-).

- Opțiunea 1, care reprezintă situația juridică actuală, ar trebui respinsă. Într-adevăr, evaluarea Directivei 93/7/CEE a demonstrat eficacitatea sa limitată pentru a obține restituirea bunurilor clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”.

- Opțiunea 2 ar fi eficace pentru a crește numărul de restituiri, în special al celor pe cale amiabilă, prin intermediul unei mai bune puneri în aplicare a directivei.

Această opțiune se dovedește a fi, de asemenea, eficientă, deoarece majoritatea costurilor sistemului de informare al pieței interne ar fi suportate din bugetul Uniunii. Această opțiune ar fi coerentă cu strategia de îmbunătățire a guvernanței pieței interne prin intensificarea cooperării administrative și, de asemenea, cu recomandarea Consiliului Uniunii din 13 și 14 decembrie 2011, respectiv de a adopta măsuri pentru a sprijini acțiunea statelor membre în favoarea protecției patrimoniului lor.

Această opțiune ar contribui la reducerea cu 50 % a sarcinii administrative prin simplificarea colectării datelor necesare pentru elaborarea rapoartelor privind aplicarea directivei, ceea ce ar reprezenta o reducere anuală de aproximativ 9 000 EUR, comparativ cu cea de 18 000 EUR din scenariul de referință.

- Opțiunea 3 ar părea cea mai eficace pentru a crește numărul de restituiri și pentru a reduce costul acestora.

Directiva ar fi modificată pentru a i se extinde domeniul de aplicare la toate bunurile clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”, ceea ce ar avea drept consecință eliminarea obligației apartenenței la una dintre categoriile din anexă, la colecții publice sau la inventarele instituțiilor ecleziastice. În plus, statul membru solicitant ar putea să solicite restituirea în condiții mai favorabile și ar trebui să plătească o despăgubire doar posesorilor care dovedesc că au depus diligențele necesare în momentul achiziționării bunului. În

consecință, această opțiune ar avea efecte deosebit de pozitive asupra statelor membre al căror patrimoniu este cel mai afectat de traficul ilicit.

Această opțiune ar fi, de asemenea, în conformitate cu recomandările Consiliului Uniunii din decembrie 2011, precum și cu concluziile obținute în cadrul exercițiilor de evaluare a directivei.

Revizuirea ar constitui, de asemenea, o ocazie de simplificare a dreptului Uniunii în acest domeniu, prin intermediul unei reformări a Directivei 93/7/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 96/100/CE și 2001/38/CE.

Alegerea acestei opțiuni ar presupune, în principiu, costuri legate de transpunerea noii directive, ea fiind astfel foarte eficientă în raport cu obiectivele prevăzute.

Prelungirea periodicității rapoartelor privind aplicarea directivei la cinci ani ar reduce sarcina administrativă cu aproximativ 7 000 EUR pe an, respectiv cu diferența dintre 18 000 și 11 000 EUR.

- Opțiunea 4 ar fi eficace pentru a crește numărul de restituiri, dar ar avea un efect neutru asupra costului restituirilor.

Această opțiune ar fi în conformitate cu recomandarea adresată statelor membre de către Consiliul Uniunii din decembrie 2011, respectiv de a lua în considerare ratificarea convenției și de a spori cooperarea cu UNESCO pentru prevenirea traficului ilicit de bunuri culturale.

Costurile estimate pentru lansarea campaniei par prea ridicate comparativ cu incertitudinea îndeplinirii obiectivelor. Într-adevăr, ratificarea și/sau punerea în aplicare a convenției de către statele membre depind de voința fiecăruia dintre aceste state. În plus, impactul acestei opțiuni asupra reducerii costurilor, în special a celor referitoare la despăgubirea posesorului și la sarcina administrativă ar fi neutru.

Având în vedere analiza comparativă de mai sus, se propune urmarea unei abordări care să combine cele două opțiuni strategice care oferă impactul cel mai pozitiv pentru creșterea numărului de restituiri și reducerea costurilor lor:

- Opțiunea 3: revizuirea Directivei 93/7/CEE pentru a extinde domeniul său de aplicare la toate bunurile clasificate drept „bunuri aparținând patrimoniului național”, pentru a prelungi termenul de verificare și termenul de exercitare a acțiunii în restituire și pentru a armoniza condițiile referitoare la despăgubirea posesorului.

- Opțiunea 2: promovarea utilizării sistemului de informare al pieței interne de către autoritățile centrale pentru a facilita cooperarea administrativă și consultarea în cadrul punerii în aplicare a directivei.

Această alegere ar da curs recomandării Consiliului Uniunii din decembrie 2011, respectiv de a adopta măsuri complementare, după caz, precum și cererilor autorităților centrale. În plus, o treime dintre reprezentanții autorităților și ai organismelor publice și-au exprimat, în cadrul consultării publice, preferința pentru o abordare combinată.

Abordarea combinată ar permite o reducere suplimentară a sarcinii administrative legate de elaborarea unui raport privind aplicarea directivei la 5 500 EUR pe an, comparativ cu sarcina administrativă anuală de 18 000 EUR din scenariul de referință.

## 7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Abordarea preferată (o combinație între opțiunile 2 și 3) va fi pusă în aplicare prin intermediul unei propuneri de reformare a Directivei 93/7/CEE, care ar trebui să fie adoptată de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii în conformitate cu procedura legislativă ordinară.

Organizarea unui sistem de monitorizare și de evaluare a noii directive ar implica, mai întâi, un control al conformității măsurilor naționale de transpunere, care ar fi efectuat de Comisie. Această monitorizare ar fi completată printr-un raport de evaluare privind aplicarea noii directive după primii cinci ani de aplicare. Comisia ar elabora acest raport pe baza rapoartelor cincinale privind aplicarea primite din partea statelor membre și l-ar transmite Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European.

Evaluarea eficacității directivei revizuite va fi realizată pe baza unei serii de indicatori, cum ar fi, de exemplu, numărul procedurilor de restituire supuse instanțelor naționale, cazurile de restituiri ordonate prin decizia unei instanțe și în urma unei negocieri pe cale amiabilă sau monitorizarea cererilor de cooperare administrativă între autoritățile centrale.